

Παγκόσμιες κλίματικές αλλαγές και αυξημένη εμπορική ανταλλαγή – προϋπόθεση για την εισαγωγή και εγκαθίδρυση νέων φυτοπαθογόνων οργανισμών

Автор(и): М. Лагинова

Дата: 27.11.2018 Број: 11/2018

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της φυτικής υγείας για τη φυτική παραγωγή, τα δάση, τις καλλιεργημένες περιοχές, τα φυσικά οικοσυστήματα και τη βιολογική ποικιλότητα, η παγκόσμια προσοχή επικεντρώνεται στον μεγάλο αριθμό επιδημιών που προκαλούνται από νέα, άγνωστα επιβλαβή οργανισμούς και από εκείνους που στο παρελθόν δεν θεωρούνταν σημαντικοί. Υπό τις συνθήκες του παγκόσμιου εμπορίου και της κλιματικής αλλαγής,

ο αυξημένος όγκος εισαγωγών από άλλες ηπείρους συνεπάγεται αντίστοιχα αυξανόμενο κίνδυνο εισαγωγής ξένων εισβλητικών ειδών.

Φυτευτικό υλικό, κομμένα λουλούδια, φρούτα και λαχανικά, ξυλεία και χώμα ως καλλιεργητικό μέσο αποτελούν τις κύριες οδούς εισαγωγής νέων επιβλαβών οργανισμών, με το μεγαλύτερο μερίδιο να ανήκει στο εισαγόμενο φυτευτικό υλικό διακοσμητικών φυτών. Μετά την εισαγωγή τους σε μια νέα περιοχή, ορισμένα είδη προσαρμόζονται γρήγορα στο μεταβαλλόμενο περιβάλλον διαβίωσης, αναπτύσσονται και εξαπλώνονται σε σύντομο χρονικό διάστημα, θέτουν σε κίνδυνο την αντίστοιχη παραγωγή και προκαλούν οικονομικές ζημιές.

Υπάρχει ανάγκη για ένα γρήγορο, αποτελεσματικό και ισχυρό σύστημα για την αναγνώριση και την αξιολόγηση του κινδύνου εμφάνισης νέων φυτοϋγειονομικών απειλών μέσω ενισχυμένης επικοινωνίας μεταξύ των αξιολογητών και των υπευθύνων για τη διαχείριση αυτών των κινδύνων, με στόχο τη μείωσή τους σε αποδεκτό επίπεδο.

Είναι επίσης απαραίτητο να ανιχνεύονται και να προβλέπονται οι εμφανίσεις νέων επιβλαβών οργανισμών σε ένα προηγούμενο στάδιο, καθώς και να καθορίζονται τα κριτήρια για τους νέους κινδύνους που αποτελούν προτεραιότητα για τη φυτική υγεία. Αυτό, ωστόσο, δεν θα ήταν εφικτό χωρίς γνώση των επιβλαβών οργανισμών που υπάρχουν ήδη. Η διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών και η πρόληψη της εξάπλωσής τους εγγυώνται τη φυτική υγεία, και η παρακολούθηση είναι καθοριστικής σημασίας για την πληρότητα και την ακρίβεια των δεδομένων που συλλέγονται.

Ο Εθνικός Οργανισμός Ελέγχου Τροφίμων, Τομέας Φυτικής Υγείας, ως η επίσημη αρχή της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας για την εφαρμογή των αρχών της Διεθνούς Σύμβασης για την Προστασία των Φυτών και των φυτοϋγειονομικών μέτρων στο εμπόριο, εφαρμόζει ένα ολοκληρωμένο σύστημα επίσημου ελέγχου και συστηματικών ερευνών για επιβλαβείς οργανισμούς στη γεωργική παραγωγή, σε δασικές περιοχές, αστικούς χώρους πρασίνου και άλλους χώρους με ξυλώδη είδη φυτών. Πραγματοποιείται ετήσια παρακολούθηση για καραντινικούς και νέους επιβλαβείς οργανισμούς σε φυτά σε όλη την επικράτεια της χώρας για τον έγκαιρο εντοπισμό τους και την εφαρμογή έγκαιρων μέτρων για την εξάλειψη των εστιών.

Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης των δραστηριοτήτων παρακολούθησης, έχουν ανιχνευθεί εισβλητικά είδη όπως η *Metcalfa pruinosa* (Say) σε φυτά θυίας, εισαγόμενα από την Ουγγαρία το 2004· η *Tuta absoluta* το 2009, η *Drosophila suzukii* (Matsumura) το 2014, το *Aceria kuko* (Kishida) το 2016 και πολλά άλλα που, λόγω των ευνοϊκών κλιματικών συνθηκών στη χώρα μας, έχουν αναπτυχθεί και εγκατασταθεί μόνιμα σε ορισμένες περιοχές της χώρας.

Η φυτική υγεία είναι βασικός παράγοντας για τη διατήρηση της ανταγωνιστικότητας στη φυτική παραγωγή, στην οικονομία συνολικά, καθώς και στην πολιτική του ανοικτού εμπορίου. Η προστασία των γεωργικών καλλιεργειών από επιβλαβείς οργανισμούς θα επηρεάσει την ποιότητα και την ασφάλεια των παραγόμενων φυτικών προϊόντων, και αυτό θα βελτιώσει την ποιότητα των τροφίμων φυτικής προέλευσης. Σημαντικός παράγοντας για την επίτευξη του στόχου – την προστασία της φυτικής υγείας – είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού για τους κινδύνους που θέτουν οι επιβλαβείς οργανισμοί. Γνωρίζοντάς τους, οι ενδιαφερόμενοι φορείς από το κοινό θα αντιδρούν όταν παρατηρήσουν έναν κίνδυνο, μειώνοντας έτσι το χρόνο απόκρισης των ελεγκτικών αρχών σε περίπτωση επιδημιών.